Η Πανδημία ως Κρατικό Έγκλημα

του Νώντα Σκυφτούλη

Οι καθημερινοί θάνατοι στην Ευρώπη είναι κρατικά εγκλήματα. Αυτή η διαπίστωση είναι καθολική και άσχετα με τις διαφοροποιήσεις των επιμέρους κρατών· οι αιτίες των εγκλημάτων αυτών έχουν όνομα, επώνυμο, ιδεολογία και κοινό πνεύμα. Και οι αιτίες είναι δομικές και δεν αντιμετωπίζονται με την ελαφρότητα του συνδικαλισμού του υπάρχοντος ή με την επίκληση ενός κοινωνικού κράτους και μάλιστα από τους πρώην επικριτές του, αριστερούς και φιλελεύθερους.

Τις κατεστραμμένες από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο χώρες ανέλαβε το κράτος να ανασυγκροτήσει, καθοδηγώντας το κεφάλαιο και αναδιατάσσοντας την ταξική διαστρωμάτωση σε μια και μοναδική προοπτική: την επιθετική ανάπτυξη με κινητήρια δύναμη το κέρδος. Αυτός ο Κρατικομονοπωλιακός καπιταλισμός ακολούθησε με συνέπεια και χωρίς κανένα μέτρο και πλαίσιο τους άξονες της ανάπτυξης, σε ό,τι μπορούσε να αποφέρει κέρδος και σε ό,τι διευκόλυνε το κέρδος μέσα φυσικά από κρατικές και ιδιωτικές επενδύσεις. Πράγματι μέσα σε μια εικοσαετία η συσσώρευση κεφαλαίου έφτασε στο ζενίθ και η ραγδαία εκβιομηχάνιση και η ανάπτυξη της τεχνολογίας κατέκλυσε όλους τους χώρους από τις βιομηχανικές ζώνες μέχρι την αγροτική παραγωγή. Η επίθεση που δέχτηκε το φυσικό περιβάλλον και η ανάδευση κάθε φυσικής ζωής μετέτρεψε την ίδια τη φύση σε γυμνή ύπαρξη.

> *Από τη δεκαετία του ‘80 και μέχρι σήμερα και ανεξαρτήτως πολιτικού πρόσημου, το σύνολο των ευρωπαϊκών κρατών υιοθέτησε και εφαρμόζει το δόγμα του σύγχρονου νεοφιλελευθερισμού των εμπνευστών Ρήγκαν-θάτσερ, ενισχύοντας την επιθετική οικονομία της ανάπτυξης, κατασπαταλώντας ότι είχε απομείνει από τις προηγούμενες δεκαετίες και με νέους πόρους από την αφαίρεση των εισοδημάτων των κατώτερων τάξεων δίνοντας την χαριστική βολή στην κοινωνία ως δομή.*

Από την πρώτη στιγμή και με την μεθοδικότητα της κρατικής βίας προσπάθησαν και πέτυχαν την διάλυση της κοινωνίας, τη διάλυση της ίδιας της ζωής. Επικαλούμενοι το άτομο προκειμένου να το ιδιωτικοποιήσουν το έριξαν στην αγορά τεμαχίζοντάς το.

Υπονόμευσαν κάθε τι κοινό και δημόσιο, μετατρέποντας την κοινωνία σε άθροισμα ιδιωτών και τον δημόσιο χώρο σε ιδιωτικό. Εδραίωσαν την κυριαρχία της αγοράς και την καπιταλιστική νομοτέλεια του κέρδους με το αξίωμα: ό,τι παράγει κέρδος είναι χρήσιμο – ό,τι δεν παράγει είναι άχρηστο.

Σε αυτό το πλαίσιο εμφανίζονται διάφορα παθογόνα όπως ο Ζίκα, ο Έμπολα, οι κορωνοιοί, ο κίτρινος πυρετός, η γρίπη των πτηνών και η αφρικανική πανώλη των χοίρων αλλά και αυτός ο κορωνοϊός που μας απασχολεί, τα οποία έφυγαν από την «αιχμαλωσία» της φύσης και ταξίδευσαν στους ανθρώπινους πληθυσμούς ακριβώς γιατί η κερδοσκοπική μανία διέλυσε το φυσικό τους περιβάλλον. Ο Rob Wallace [1] σε συνέντευξή του που πρέπει να διαβαστεί στο Marx 21 είναι σίγουρος:

Ο πραγματικός κίνδυνος κάθε νέας έξαρσης είναι η αποτυχία ή για να το θέσουμε καλύτερα, η βολική άρνηση ν' αντιληφθούμε ότι ο Covid-19 κι ο κάθε Covid-19 δεν αποτελεί ένα μεμονωμένο γεγονός. Τα αυξανόμενα κρούσματα ιών συνδέονται στενά με την παραγωγή τροφίμων και την κερδοφορία των πολυεθνικών επιχειρήσεων. Οποιοσδήποτε θέλει να κατανοήσει το γιατί οι ιοί γίνονται όλο και περισσότερο επικίνδυνοι πρέπει να ερευνήσει το βιομηχανικό μοντέλο της γεωργίας και πιο συγκεκριμένα, της ζωικής παραγωγής. Επί του παρόντος, ελάχιστες κυβερνήσεις κι ελάχιστοι επιστήμονες είναι έτοιμοι να κάνουν κάτι τέτοιο. Μάλλον το αντίθετο. Όταν εμφανίζονται νέες εξάρσεις, οι κυβερνήσεις, τα ΜΜΕ, ακόμη και το μεγαλύτερο μέρος του ιατρικού κατεστημένου, εστιάζουν σε τέτοιο βαθμό σε κάθε μεμονωμένη έκτακτη ανάγκη που παραμελούν τις δομικές αιτίες που οδηγούν ξαφνικά πολλαπλά παθογόνα, το ένα μετά το άλλο, στο παγκόσμιο προσκήνιο.

Επιπροσθέτως το σύστημα υγείας απαξιώθηκε, λεηλατήθηκε και η

δημόσια υγεία εμπορευματοποιήθηκε και ιδιωτικοποιήθηκε με την αυτόματη εισαγωγή της στους νόμους της αγοράς. Να αναφέρουμε εδώ και τον αγώνα που έκανε ο Τραμπ να ακυρώσει το ObamaCare προκειμένου να μην υπάρχει ίχνος δημόσιας ασφάλισης, μετατρέποντας εκατομμύρια ανθρώπους σε φονεύσιμους. Αυτός είναι ο λόγος που τις επόμενες μέρες οι ΗΠΑ θα μεταβληθούν σε ένα μεγάλο κολαστήριο του κορωνοϊού και να διαφανεί ο κοινωνικός πλέον νόμος ότι όσο πιο οικονομικά νεοφιλελεύθερο είναι ένα κράτος τόσο πιο θανατηφόρο είναι.

Ο Καπιταλισμός από τη δεκαετία του ‘80 έως σήμερα έχει φτάσει στο ζενίθ της παραγωγής της ανάπτυξης, κατασπαταλώντας τους φυσικούς πόρους σε μια υπερκαταναλωτική υστερία με την οποία γέμισε την αγορά και τα κεφάλια των ανθρώπων.

Ο υπερκαταναλωτισμός και η υπεραφθονία είχαν συγκεκριμένο προσανατολισμό και σκοπό. Ένας ιός λοιπόν στάθηκε ικανός να αποκαλύψει το ψέμα και την ανορθολογικότητα του καπιταλισμού. Που είναι η αφθονία σε ΜΕΘ, σε αντισηπτικά διαλύματα, σε αντιδραστήρια, σε αναπνευστήρες , σε προστατευτικές φόρμες, σε μάσκες, σε εξεταστικά κέντρα για τεστ; Πού είναι η δημόσια υγεία, το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό; Για ποιόν χρηματοδοτούνται τα κρατικά κέντρα έρευνας; Η τεχνολογία γιατί και για ποιόν προορίζεται; Ποιος ο ρόλος των φαρμακοβιομηχανικών κολοσσών;

Απέναντι σε αυτή την κατάσταση ο κρατικός νεοφιλελευθερισμός μη μπορώντας να διαχειριστεί τα εγκλήματα του, κατέφυγε σε αστυνομικά και κατασταλτικά μέτρα γνωστοποιώντας και σε όσους δεν γνώριζαν την δεσποτική προέλευση του. Με Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, διευρυμένες με καθεστώς έκτακτης ανάγκης, με καθεστώς εξαίρεσης, με έκτακτα μέτρα, με κυβερνητικά διατάγματα, με απαγόρευση της κυκλοφορίας, μετέτρεψε την εξαίρεση σε κανόνα και την δημοκρατία σε αστυνομία. Επιπροσθέτως έχουν το θράσος να επικαλούνται την ατομική και κοινωνική ευθύνη την οποία όλα αυτά τα χρόνια αντικειμενοποίησαν, εμπορευματοποίησαν και διέλυσαν.

Η ατομική ευθύνη είναι στον πυρήνα των αντιεξουσιαστικών ιδεών μας, όπου το αυτεξούσιο και ο αυτοκαθορισμός θα παράγουν μια κοινωνία αμοιβαιότητας και αλληλοβοήθειας, σχέσεις που ήδη υπάρχουν και όχι μόνο διατηρούν την κοινωνία αλλά ευθύνονται για την εξέλιξή της. Αυτός είναι ο λόγος που από την πρώτη στιγμή της επιδημίας υιοθετήσαμε τα συμπεράσματα της επιστήμης ενάντια στις προκαταλήψεις και τις δεισιδαιμονίες από όπου και αν προέρχονταν. Ακόμα με μεγαλύτερο πάθος κοινωνικής συνείδησης οργανώνουμε την αλληλοβοήθεια γιατί ξέρουμε ότι «ο λαός θα σώσει το λαό» και κανένας άλλος. Οι γιατροί και νοσηλευτές και όχι οι μάγοι και οι επαγγελματίες πολιτικοί.

Η αλλαγή προοπτικής είναι μονόδρομος. Η πανδημία δεν είναι εφαλτήριο για μια τετραετία ούτε πρόσχημα για νέους «αγανακτισμένους», είναι ευκαιρία καθολικού αναστοχασμού για δομικές αλλαγές πάνω στον προσανατολισμό της κοινωνίας αλλά και του κινήματος απελευθέρωσης. Νέοι όροι, νέοι δεσμοί, νέοι τρόποι. Οι παλιές αφαιρέσεις δεν βοήθησαν όλα αυτά τα χρόνια και δεν πρόκειται να χρησιμεύσουν παρά μόνο για ιδιωτική χρήση. Ο δρόμος θα ανοίξει όταν οι πυλώνες του συστήματος, Οικονομία και Ανάπτυξη, φύγουν από το θρόνο της ιεραρχίας των αξιών και το δημόσιο, ελεύθερο και κοινωνικό να πάρουν τη θέση τους, περιθωριοποιώντας το ιδιωτικό και το κρατικό οριστικά.

Είμαστε σίγουροι πως πολύ σύντομα οι λαοί της Ευρώπης θα ζητήσουν το λόγο για όλα αυτά τα εγκλήματα και αυτή τη φορά θα το κάνουν με εμφατικό τρόπο. Η κοινωνική εξέγερση είναι προ των πυλών στο όνομα των νεκρών, στο όνομα μιας ζωής ελεύθερης με αλληλοβοήθεια, αλληλεγγύη και αμοιβαιότητα. Η ενότητα της κοινωνίας και η ανάδυση νέων αξιών και δεσμών που θα επιτρέπουν την αρμονική συμβίωση με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον είναι μονόδρομος. Να σταθούμε όρθιοι τώρα με ενεργητική αναμονή για αυτήν την επερχόμενη πανευρωπαϊκή εξέγερση.

[1] Rob Wallace, επιδημιολόγος και συγγραφέας του βιβλίου *“Big*

Farms Make Big Flu”